

kokouskutsu

AIKA: maanantai 14.6.2010 klo 10–12.30

PAIKKA: Vaasan sosiaali- ja terveysvirasto, Vaasanpuistikko 20 B 2 krs., neuvotteluhuone

Osallistujat:

Juha Karvala pj.
~~Erkki Penttinen~~
Pirjo Wadén
Peter Granholm
Hannu Joutsela
~~Alice Backström~~
~~Maija Nyystilä~~
~~Virpi Hagström~~
~~Ossi Pursiainen~~
Tuula Jäntti
~~Varpu Rajaniemi vpj.~~
Seija Ollila
~~Marjo Hannu-Jama~~
Maritta Vuorenmaa
~~Raimo Koivisto~~
Tony Pellfolk
~~Katri Viitasalo~~
Tuula Mulju siht.
Arto Rautajoki
Leena-Kaisa Nikkarinen kaste-suunnittelija
Jaana Niemenmaa opisk.

Henkilökohtainen varajäsen:

~~Matti Paloneva~~
~~Yvonne Holming~~
Inger Bjön
~~Hanna-Maija Kokko~~
~~Gunilla Bertell~~

Leena Tuovinen

~~Hans Frantz~~
~~Susanne Jungerstam~~

ASIAT:

- 1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijat
- 2§ Esityslistan hyväksyminen
- 3§ Pöytäkirjan tarkistaminen
- 4§ Tiedotusasiat
- 5§ SONet BOTNIA:n strategiatyö
- 6§ Aikuissosiaalityön hankevalmistelu Väli-Suomessa
- 7§ Kaste-ohjelman ajankohtaiset asiat Väli-Suomessa
- 8§ Muut asiat
- 9§ Kokouksen päättäminen

Etelä-Pohjanmaa
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
020 124 5141
PL 412
60101 SEINÄJOKI

Keski-Pohjanmaa
Kokkolan kaupunki
06 828 9435
PL 43
67101 KOKKOLA

Pohjanmaa
Vaasan ammattikorkeakoulu
06 325 2607
Sarjakatu 2C
65320 VAASA

1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10 ja todettiin läsnäolijat.

2§ Esityslistan hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin.

3§ Pöytäkirjan tarkistaminen

Päätös: Pöytäkirja hyväksyttiin.

4§ Tiedotusasiat

- Alueellisen tiedontuotannon suunnittelusta ja jatkamisesta SB:n alueella on päätetty johtoryhmässä. Aihepiiriä varten tullaan perustamaan ylimaakunnallinen kehittäjäryhmä. Asiaan palataan tarkemmin syksyllä.
- Ns. opetusklinikan rahoituksen jatkokeskustelu EAKR-hakuun Pohjanmaan liitossa 21.6.10.

Päätös:

5§ SONet BOTNIA:n strategiatyö

Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskuksen strategiatyö on ajankohtaistunut sosiaalialan toimintaympäristön voimakkaan muutoksen, sosiaalialan ja sosiaalityön muutosten sekä osaamiskeskustoiminnan, sen roolin ja tehtävien muutosten vuoksi. Myös SONet BOTNIA:n organisaatiossa, toimintavoissa ja henkilöstössä on tapahtunut muutoksia. Tärkeimpien osaamiskeskuksen strategiaan ja toimintaan vaikuttavien tekijöiden perusteella hahmotetaan Pohjanmaan maakuntien alueella toimivan SONet BOTNIA:n strategiset kehitysvaihtoehdot, visioidaan strateginen suunta, tehdään valinnat ja painopisteet vuosille 2011-2015. Tämä muodostaa perustan, jolta pidempää SONet BOTNIA:n kehitystyötä rakennetaan.

Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskuksen strategiatyö toteutetaan osallistavana prosessina, johon osallistuvat osaamiskeskuksen henkilökunnan kanssa tarkemman suunnitelman pohjalta SONet BOTNIA:n ylimaakunnallisesti eri asiantuntijatahojen edustajista muodostettu johtoryhmä sekä Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan *alueelliset ohjausryhmät*. Myös muilta SONet BOTNIA:n yhteistyökumppaneilta on tiedotteessa toivottu ajatuksia ja vinkkejä strategiassa huomioon otettaviksi toivomistaan asioista kehitysjohtaja Arto Rautajoelle sähköpostitse. Strategiatyön etenemisestä vastaa kehitysjohtaja. Johtoryhmä osallistuu strategiatyön suuntaamiseen, ja siinä hyödynnettävien ulko-puolisten asiantuntijoiden hankintaan prosessin eri vaiheissa.

Strategiaproessin aikataulu:

- Strategiatyön käynnistäminen 19. - 20.8.2010 Kokkolassa
- Strategialuonnoksen kommentointi loka-marraskuussa johtoryhmä / alueelliset ohjausryhmät, työkokous Vaasassa, alustava pvm. 12.10.2010
- Strategian pohjalta osaamiskeskuksen suuntaviivat vv. 2011 -2015
- Strategian hyväksymisestä päättäminen 9.12.2010 Seinäjoella

Esitys: Ohjausryhmä osallistuu strategiatyöhön ja sovitaan ohjausryhmän kokousaika tätä silmällä pitäen lokakuulle ennen 12.10., jolloin johtoryhmä kommentoi strategiaa.

Päätös: Seuraava kokous pidetään 29.9., jolloin ohjausryhmä käsittelee strategialuonnosta.

6§ Aikuissosiaalityön hankevalmistelu Väli-Suomessa

Väli-Suomen alueen sosiaalialan osaamiskeskukset keskustelevat aikuissosiaalityön hankkeesta ja sen valmistelusta 21.6. liitteessä 1. olevan sisältöpaperin pohjalta. Alueellinen johtoryhmä on suhtautunut asiaan myönteisesti. SONet BOTNIA on tarjoutunut valmistelemaan Väli-Suomen hanketta, mikäli hankkeen valmisteluun tarvittava resurssi löytyy.

Asian käsittely: Ohjausryhmä teki ehdotuksia aikuissosiaalityön kehittämiseksi. Aikuissosiaalityössä voidaan kehittää tiimityötä sosiaalityössä ja myös moniammatillista tiimityötä. Asiakkaiden verkostoon ja aikuissosiaalityön kenttään kuuluvat palveluasumisyksiköt, kotipalvelu, kotisairaanhoido, seurakunta ja järjestöt. Tällaiseen työskentelyyn kaivataan työtavan etsimistä ja työskentely ei jäisi tällöin yhden sosiaalityöntekijän varaan. Kyseiset tahot tuntevat asiakkaan arkea hyvin. Myös parityön malleja voidaan kokeilla ottaa käyttöön. Yhteistyökumppanit ja kehittämistarpeet vaihtelevat sen mukaan, onko kyseessä suurempi kaupunki vai kunta, jossa on yksi sosiaalityöntekijä. Kohde-ryhmiin voidaan liittää ikä-ihmiset ennaltaehkäisevien kotikäyntien yhteydessä.

Hankkeeseen voidaan liittää Paras-hankkeen hengessä yhteistoiminta-alueiden kuntien keskinäistä sosiaalityön organisointia ja yhteistyötä. Aikuissosiaalityö on eräs kuntien lähipalveluista. Kiinnostuneita kuntia ovat Mustasaari, Oravainen, K5-kunnat, Vaasa ja mahdollisesti Pietarsaaren seutu. Aikuissosiaalityön kehittämiseltä toivotaan konkreettisuutta.

Esitys: Ohjausryhmä kommentoi ja evästää aikuissosiaalityön hankkeen sisältöjä. Ohjausryhmän edustajat yhteistoiminta-alueilta tiedustelevat kuntiensa tarvetta kehittää aikuissosiaalityötä ja osallistumista kehittämishankkeeseen. Keskustellaan linjaukset PerheKaste- ja Välittäjähankkeisiin.

Päätös: Evästyksiset huomioidaan hankevalmistelussa. Päällekkäisen työn välttämiseksi Aikuissosiaalityön-, Välittäjä- ja Perhekaste-hankkeen kesken käydään keskustelu ennen hankesuunnitelmien jättämistä.

7§ Kaste-ohjelman ajankohtaisasiat Väli-Suomessa

Kaste-ohjelman aluesuunnittelija Leena-Kaisa Nikkarinen osallistui kokoukseen ja tiedotti ajankoh-
taisista asioista Väli-Suomen alueella.

Esitys: Ajankohtaiset tiedot em. asioista selkiinnytetään ja tiedotetaan Pohjanmaan alueelle kokouksen jälkeen.

Asian käsittely: Kaste-hankerahoitusta on jaossa tällä hakukierroksella n. 27 milj., josta 4 milj. on varattu asunnottomuuden hoitamiseen ja mahdollisesti 3 milj. Varpu-hankkeeseen. Keskustelussa Kaste-ohjelmasta kaivattiin viestittämistä ja tiedon mistä tietoa saa. Kaste-Dvd on juuri ilmestynyt.

Väli-Suomen alueella on useampi hankkeita valmistelussa (Kasper, Välittäjä, SoTe-aluemalli, Ikä-Kaste Aikuissosiaalityö) ja ei vielä tiedetä, tullaanko niitä ja millä tavalla priorisoimaan ja voivatko kaikki saada rahoitusta. Ns. jatkohankkeisiin pyritään löytämään uusia kehittämisteemoja, koska varsinaiselle jatkohankkeelle ei myönnetä rahoitusta. Käynnissä olevien hankkeiden valmisteluun osallistuu hankejohtaja, hankkeen ohjausryhmä ja kokoajina ovat osaamiskeskukset. Hankevalmisteluille laaditaan aikataulus. Väli-Suomen aluejohtoryhmän kokoukset ovat 18.8., 21.10. (alustavat hankesuunnitelmat) ja 16.12.

Esille otettiin Pietarsaaren syömishäiriöklinikan/osaamiskeskuksen kehittäminen osana Kasper-hanketta.

Päätös: Merkitään Kaste-asiat tiedoksi.

8§ Muut asiat

Pohjanmaan Indi-työryhmä koostuu Pohjanmaan yhteistoiminta-alueiden sosiaalijohtajista ja kehittäjistä. THL:n Indi-hankkeen työntekijät ja em. pitivät työkokouksen indikaattori en kehittämisestä toukokuussa. Jatkotyöskentelyyn palataan syksyn kuluessa.

9§ Seuraavat kokousajat ja kokouksen päättäminen

Syksyn kokouksissa käsitellään hyvinvointitiedon tuottamista + yhteistyötä Indi-hankkeen kanssa, BoWer-hankkeen sisältöjä, osallistutaan strategiatyöhön ja luotsataan valmistelussa olevia hankkeita.

Kokoukset ovat 29.9., 27.10. ja 24.11. – kaikki klo 9.30.

Liite1.**Kaste-hankealoite: Osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen vähentäminen
Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan osahanke 2011–2013**

Taustaa: Osallisuuden ja syrjäytymisen yhteiskunnallinen problematiikka liittyy tällä hetkellä vahvasti tulo- ja hyvinvointierojen kasvuun. Vuonna 2009 toteutetun Pohjanmaan maakuntien hyvinvointibarometrin asi-
antuntijavastauksissa kuva hyvinvoinnista kokonaisuudessa oli kohtalaisen myönteinen. Tulos vastaa valta-
kunnallisen sosiaalibarometrin antamaa kuvaa. Pohjanmaan maakunnissa väestöryhmittäisessä tarkastelussa
hyvinvointivajeita nähdään erityisesti olevan asunnottomilla, ylivelkaantuneilla, päihdeongelmaisilla ja työt-
tömillä. Hyvinvointia rapauttavina ongelmina Pohjalaismaakunnissa nousevat esiin päihteiden käyttö, työt-
tömyys, psyykkiset pitkäaikaissairaudet, yksinäisyys, velkaongelmat ja alhainen tulotaso. Pohjalaismaakun-
tien hyvinvointihaasteet näyttävät liittyvän ennen muuta kahteen laajaan teemakokonaisuuteen: taloudellisen
toimeentulon ongelmiin sekä päihde- ja mielenterveysongelmiin. Huolestuttavaa on, että edellä mainitut so-
siaaliset ja terveydelliset ongelmat ovat taipuvaisia kasautumaan muodostaen ns. ilkeitä ongelmia. Ilkeät on-
gelmat ovat luonteeltaan moniulotteisia ja hankalasti hahmottuvia. Niihin ei voida vaikuttaa yksittäisillä toi-
menpiteillä, vaan tarvitaan laaja-alaista ja moniammatillista yhteistyötä. Keskiössä on usein kuntien sosiaali-
toimen peruspalveluihin kuuluva ns. aikuissosiaalityö yhteistyötahoineen (perus- ja erityispalveluita).

Osallisuuden lisäämisen tematiikassa aikuissosiaalityön ammatti- ja tehtävärakenteen kehittäminen ja toisaal-
ta kuntouttava sosiaalityö tavoitteenaan pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen, nousevat kehittämistyön
kohteiksi SONet BOTNIAn alueella Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla. Aikuissosiaalityö on aikuisille
suunnattua, suunnitelmallista ja tavoitteellista sosiaalityötä, jossa usein hyödynnetään muita palveluja. Useat
kunnat ilmoittavat tarjoavansa asukkailleen aikuissosiaalityön palvelua, mutta näiden palveluiden sisällöt
vaihtelevat. Aikuissosiaalityön alueelle katsotaan yleisesti kuuluviksi yli 18-vuotiaille asiakkaille tarjotut
palvelut kuten toimeentulotuki, sosiaaliturvatyö, päihdepalvelut, sosiaalinen kuntoutus, kumppanuustyö,
asumispalvelut, kotouttamistyö ja työllistämispalvelut. Aikuisuuden alueelle voidaan laajemmin katsoa kuu-
luviksi myös vammaispalvelu ja vanhusten palvelut, jotka ovat useimmissa kunnissa omina palveluinaan.
Aikuissosiaalityössä tehdään tavoitteellista, pitkäjänteistä ja moniammatillista työtä taloudellisen ja/tai sosi-
aalisen tuen ja palvelun tarpeessa olevan asiakkaan kokonaisvaltaisen kuntoutumisen ja elämäntilanteen edis-
tämiseksi. Se sisältää kunnissa usein myös tiimityötä useiden ammattilaisten kesken. Pitkään työttömänä ol-
leille tarkoitettu kuntouttava työtoiminta työllistymismahdollisuuksien lisäämiseksi ja elämänhallinnan pa-
rantamiseksi on myös keskeisiä kehittämiskohteita. Kuntouttavaa sosiaalityötä voitaneen pitää yläkäsitteenä,
jonka eräs väline kuntouttava työtoiminta puolestaan on. Sen järjestäminen perustuu aktivointisuunnitel-
maan, jonka työvoimatoimiston ja kunnan sosiaalihuollon viranomaisen, esimerkiksi sosiaalityöntekijä, laa-
tivat yhteistyössä asiakkaan kanssa. Sosiaalista kuntoutusta tarvitaan erityisesti silloin, kun asiakasta ei saada
aktivoitua takaisin työelämään tai koulutukseen.

Aikuissosiaalityön osalta Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön tehtävärakennesuosituksen tarkoituksena
on ollut selkiyttää sosiaalihuollossa toimivien sosiaalialan ammattilaisten kelpoisuuslakiin perustuvaa työn-
jakoa. Vaikka toimialoittaisissa tehtävärakennesuosituksissa on esitetty yleiset linjaukset eri ammattiryhmien
työnjaosta kullakin tarkastellulla toimialueella, jää kuntien harkintaan kuitenkin yksityiskohtaisten ja paikal-
lisiin olosuhteisiin soveltuvien ratkaisujen ja palvelujärjestelmän organisoinnin tekeminen.

Tehty työ: Painopistealueella pidetään tällä hetkellä keskeisenä ns. aikuissosiaalityön ja kuntouttavan toi-
minnan kehittämistä. Taustalla on jo tehtyä työtä: Etelä-Pohjanmaalla on sosiaalityön alueella sosiaalialan
osaamiskeskuksen toimesta arkikehittämisenä sekä ValtaVäylä-hankkeessa kehitetty aikuissosiaalityön alaa.
Pohjanmaalla kehittäminen on tapahtunut palveluohjauksen toimintamallien kehittämisenä. Sosiaalialan
osaamiskeskuksilla on vuodesta 2008 lähtien toiminut aikuissosiaalityön valtakunnallinen verkosto kehittä-
mistyön tukena.

Kehittämistarpeet liittyvät konkreettisemmin juuri sosiaalityön vahvistamiseen ja tunnistamiseen omana palvelualueenaan ennaltaehkäisemässä em. ongelmien kehittymistä tai pahenemista. Tehtävä- ja ammattirakenteessa on edelleen kehittämistarvetta sosiaalityöntekijöiden sosionomien ja etuuskäsittelijöiden sekä erityispalveluissa työskentelevien työntekijöiden kesken.

Tavoitteet:

- Aikuissosiaalityön profilointi (tehtävän ja paikan selkiinnyttäminen) sosiaali- ja terveystyön kentässä sekä tehtävä ja ammattirakenteen kehittäminen edelleen
- asiakkaan kannalta paremmin ja kokonaisvaltaisemmin toteutuva osallisuus, tukeminen ja palvelut, joka toteutuu aikuissosiaalityössä lähipalveluna
- yhteistyötahojen kanssa tehtävän yhteistyön, asiakasprosessien ja työmenetelmien entistä parempi haltuun ottaminen ja selkiinnyttäminen keskeisen yhteistyöverkoston ja hallinnonalojen kesken (sosiaali-, terveydenhuolto, työhallinto jopa koulutussektori)
- toiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta parannetaan kehittämällä edelleen ammatti- ja tehtävärakenteen edelleen kehittämisenä ja työnjaon selkiinnyttämisenä jo organisaatiouudistuksissa luodulta pohjalta

Toimenpiteinä on

- asiakastyön sisältöjen ja -menetelmien sekä arvioivan työotteen kehittäminen ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen
- toimintamallien selkiinnyttäminen ja asiakasprosessien kehittäminen mallintamisen avulla, jossa hanke antaa työparityyppistä kehittämistukea toimialan sisällä ja yhteistyökumppaniverkostossa
- asiakkaan kannalta saavutettavuutta ja laatua lisätään sähköisten palvelujen mahdollisuuden kautta, tuki- ja ohjauspalveluilla (esim. palveluohjaus), kokemusasiantuntijatyöskentelyllä, osallisuutta lisäävien työmenetelmien avulla sekä verkostoissa
- keskittyä painopisteitä tietyissä kohderyhmissä, joissa merkittävärooli esim. lastensuojelun kannalta lapsiperheitten ja nuorten aikuisten ennaltaehkäisevänä työnä
- yhteys sosiaalisosiaalialan johtamisen toimintaohjelmaan huomioidaan tarvittaessa myös työyhteisötahoisena kehittämisenä
- tunnistaa vaaravyöhykkeellä olevat, ajankohtaiset kohderyhmät suunnata kehittämistoimia tarvittaessa näiden ryhmien tarpeiden mukaisesti

Arvio hankkeen kustannuksista ja toteutustapa:

Hankkeen kokonaisbudjetti on n. 450 000/3v ja kattaa kolme henkilötyövuotta. Tällä hetkellä Etelä-Pohjanmaan kunnista Seinäjoki, Kurikka, Alavus, Kuortane, Töysä ja Ähtäri sekä Pohjanmaalta Vaasa tulevat kuntaosuudellaan osallistumaan hankkeen rahoitukseen. Neuvottelut hankkeeseen mahdollisesti vielä mukaan tulevilla kunnilla ja sisältöalueista jatkuvat, mikäli hankeaiho etenee jatkovalmisteluluun. Alueen tutkimus- ja koulutusyksiköiden kanssa neuvotellaan kumppanuusyhteistyöstä (Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Tampereen yliopisto sekä Pohjanmaan opetusklinikan valmistelutyössä mukana olevat korkeakoulut). Samoin kolmannen sektorin toimijoitten kanssa neuvotellaan kumppanuudesta hankkeen sisältöjen ja toteutuksen osalta. Osahanke verkostoituu Väli-Suomen alueen vastaavien hankkeiden kanssa.